

Mahiyyəti vətənpərvərlik olan tədbirlər düşüncələr üçündü. - Vətən naminə nələrə xatırladılır, xatırladılanlar düşüncələri durulaşdırır...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında 23 iyun 2018-ci il tarixli sərəncamı böyük məsuliyyətlə yerinə yetirilir. Ssenari müəllifi və rejissoru Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdcüsü Abdulla Qurbani olan tədbir - "Mən öz Xəzərimə vurğunam, ey dost" - mahiyyəti etibarilə ehtiram tədbiridir.

"Həmişə 26 yaşlı Mixaylo kimi xatırlanacaq qəhrəmanın ömrü ölümsüzlük düsturudur", - düşünürəm. Təlim və Tədris Mərkəzində Mixaylonun - Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin 26 illik ömrü yolunu, 4 illik döyüş yolunu əks etdirən stend-kompozisiyanı bu möhtəşəm tədbirin remarkası bilərəm.

Unudulmayan, unudulmamaq Mehdi Hüseynzadənin - Mixaylonun uşaqlıq, yeniyetməlik, tələbəlik illərini, Stalinqraddın müdafiəsi döyüşlərində iştirakını, partizan olaraq Sloveniyanın alman-faşist işğalçılarından azad edilməsi naminə döyüşlərdə göstərdiyi qəhrəmanlıqları əks etdirən stend-kompozisiya müstəqil, bitkin əsər qüdrətindədi, düşüncələri titrədən bir bədii sualın - "Mixaylo kim olub, kimdir?" sualına məntiqi cavab təsirindədi. Stend-kompozisiya belə dərk edilir. Rejissura ona görə mükəmməldir ki, bu sərgi-kompozisiya tədbirin tərkib hissəsi kimi təqdim olunur.

Müharibədən - alman-faşist işğalçıları üzərində qələbədən sonra Stalin rejiminin sərtliyini sındırmaq, qəhrəmana halalı olan adın verilməsinə nail olmaq nəinki çətin idi, bəlkə də mümkünsüzdü. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev mümkünsüzlüyü mümkünləşdirməyə nail oldu. - Əsirlikdən qaçan, partizan olaraq vuruşan, yüksək kəşfiyyətli məharətiylə almanlara müqayisəyəgəlməz ağır zərbələr vuran Mixayloya - Mehdi Hüseynzadəyə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adı verildi. Bu ad Sloveniya qəhrəmanının qəhrəmanlığının dövlət səviyyəsində etirafı, etirafın rəsmən təsdiqi idi. Stend-kompozisiya da bu fakt da öz əksini tapıb...

Məzmununa, mahiyyətinə görə stend-kompozisiya Müdafiə nazirinin, Mədəniyyət nazirinin, Təhsil nazirinin diqqətini çəkir. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov bu məzmunlu stend-kompozisiyanı ordumuzun şəxsi heyətinin mənəvi-psixoloji hazırlığında mühüm vasitələrdən biri kimi dəyərləndirir...

Teatrlaşdırılmış yubiley tədbiri bir azdan başlayacaq...

Bir azdan Mixaylonun - Mehdi Hüseynzadənin ruhunun səsinə eşidəcəyik: "Mən öz Xəzərimə vurğunam!". Bu, Vətən sevgisidir. Hamı bu sevgini ölümsüzlük düsturunun tərkib hissəsi, əsas argumenti bilir. Bir də bu dönməz sevgiyə söykənən bir istəyin çırpıntıları tərpədəcək düşüncələrimizi: "...bir sarı yarpaq olaydım!..".

Mehdimizin bu şeirini çox

Ovqat

Yaşıl yarpaq və yaxud ölümsüzlük düsturu

oxumuşam, çox eşitmişəm. Bu gün qədərsiz duyğusallıqla, qədərsiz həsədlə dinləyirəm; məzmun (poetika) bu gün düşüncələrimin nizamı zaman anlamında dünənli, zaman anlamında sabahlı tarixin qüruruna sığır. Bu şeir nə deyir?

Ağacın saralmış yarpaqlarını budağından xırdaca-xırdaca əsən meh də üzür, gah arzulanmayan, gah arzulan yerəcən aparır. Vətəni hansı səviyyədə sevməlisən ki, qürbətə Vətənə qayıtmaq üçün saralmış yarpaq olmağı da arzulayasan. Təbiətin yaşıl yarpaqlarının saralması fəlsəfəsini şeirləşdir-mək duyumun, onu düşüncələr sistemində hopdurmaq duyğunun qüdrətidir. Yaşıl yarpaq - ömür, yaşılın saralması - qürbət ağrıları yozumları günahıdır? - yox, günah deyil, obrazlarla düşünməkdə, görüntünü obrazlaşdırmaqda...

Teatrlaşdırılmış yubiley tədbirində mizanların hər biri eyni mətləbə xidmət edir: tanıdığımız, sevdiyimiz Mixaylonu yenidən tanımaq. Mixaylo obrazını yaradan aktyorun ifasında bu şeir vətənpərvərlik odası kimi dinlənir. Dinləyə-dinləyə düşünürəm: Qürbət ağrılarıyla, sıxıntılılarıyla saralmış yarpaqların budaqdan üzüməsi, yellərin onu hara gəldi aparması arasında məzmun, mahiyyət yaxınlığı, oxşarlığı varmı? Bu yaxınlığı, oxşarlığı Sloveniyada rəğbətlə, ehtiramla, Almaniyada qəzəblə, hiddətlə Mixaylo kimi tanınan Mehdi Hüseynzadə hələ 1944-cü ildə duymuşdu:

*Kaş ki,
mən bir sarı yarpaq olaydım,
Sabahın yelləri alaydı məni.
Aşaraq o qarlı uca dağları,
Vətən torpağına salaydı məni...*

Misraların bədii dəyəri, bədii "mən" in istəyinin mahiyyəti, mahiyyətin dönməzliyi heyretdi, heyretdə olduğu qədər də həsədi. Bu həsədi, bu heyreti yaşa-

mağı bacarmaq da səadətdi...

Şair ola-ola şairəm deməyən, rəssam ola-ola rəssamam deməyən (əməliyyatda olduğu görə Şultsa rəssamam demişdi) Mixaylo marğa yatan ölümlərin tünlüyündən bir işığa doğru gedirdi - öldürə-öldürə, dağıda-dağıda, partlada-partlada. Bu işıq qələbə idi, bu işıq haləyə dönüb Azərbaycana vurğunu olduğu Xəzərin sahillərinə, Novxanısına aparacaq yolu nurlandırır...

Kompozisiya ona görə təsirli-dir ki, ssenari əsasında muğam parçalarında Mehdi Hüseynzadənin şeirləri oxunur. Və gözlənilmədən "Gözlə məni" səslənir. Həsətlilərin insafsız həsrətinə məlhəm olmağa qüdrəti çatmasa da, duyğusallıqla səslənir.

İsa İsmayılzadənin "Böyüdülmüş şəkillər" poeməsindən bir misranı xatırlayıram: "...get-dilər, getdilər Berlinə sarı...". Qarabağda döyüşlərdə həlak olanlar Azərbaycan Ordusunun Qarabağda qazanacağı qələbəyə doğru gedirdilər. Döyüşlərdə gedəndə "Gözlə məni, qayıdacam..." deyənlər də olmuşdu. Gözləyənlər illərlə gözlədilər, son nəfəsəncən gözlədilər. İndi ruhları gözləməkdədi. Ağabala Abdullayevin ifasında "Gözlə məni" uzaq Adriatik sahillərində qəhrəmanlıq tarixi yazan Mixaylonun ruhu üçün səslənir. Mixaylonun ruhunun timsalında Böyük Vətən müharibəsində, Qarabağda və onun ətrafında gedən döyüşlərdə şəhid olanlarımızın ruhu üçün səslənir.

Teatrlaşdırılmış yubiley tədbirində hər mizan məzmunludu, müəyyən ideya yükünə malikdir:

Mehdi müharibəyə gedir. Şeirlərində "Mehribanım", - deyə müraciət etdiyi qız da onu yola salanların sırasında. Bir tərəfə çəkilib məlul-məlul baxır. Mehdi anası, bacıları bu baxışlarda uçanan incə gileyi duyur: "...insafınız olsun...". Du-

yurlar və bir qədər uzaqlaşır. Bu vida tədbir iştirakçılarının ürəyini göynədir, Mehdi özizlərinin gözlərindən yaş dərziyə-nə zərrəcə şübhə etmirəm.

Mehdi Hüseynzadə müharibəyə gedəndə 21 yaşında idi. "Gözlə məni..." - demişdi. Özü qayıtmadı, ruhu qayıtdı; uzaq sahillərdə qərar tuta bilməzdi. Ruh "Gəlmişəm..." - deyir elə bil - duyulur, duyuruq. Bu tədbir həm də ruhun qayıdışına ehtiram tədbiridir.

Aktyorlar bu məqamları o qədər duyğusallıqla təqdim edirlər ki, özünü 77 il əvvəldə, müharibəyə gedənlərin sırasında hiss edirsən...

Mehdi - Mixaylo səs oxşarlığıymış.

1942-ci ildə döyüşdə ağır yaralanan Mehdi əsir düşmüşdü. Az sonra 1943-cü ildə əsirlikdən qaçmışdı, Sloveniyada alman-faşist işğalçılarına qarşı mübarizə aparandan - partizanların sırasında idi. Qısa müddətdə şücaətiylə, cəsaretiylə tanınmışdı. Orta məktəbdə alman əsilli müəllimindən alman dilini mükəmməl öyrənməsi onun almanların əhatəsində irimiqyaslı əməliyyatlar aparmasına, partlayışlar, dağıntılar törətməsinə vəsilə olmuşdu - Mehdi Hüseynzadə qəhrəman kimi tanınmışdı. Əvvəl partizanlar, sonra sloveniyalılar Mehdi sloveniyalı qəhrəman Mixaylo kimi sevdilər, Mehdi Mixaylo çağırıldı; azərbaycanlı Mixayloya sevgi, ehtiram Sloveniyalı Mixayloya sevginin, ehtiramın davamıydı; Mixayloların ömrü ölümsüzlük düsturdu...

Teatrlaşdırılmış yubiley tədbirində bir məqam da təqdim edilir. - Mixaylonun dəfni. Partizanların komandiri Mixaylo haqqında danışır. Hər kəlmədə qəhəri aşan qürur, sevgi, ehtiram. 74 il əvvəl deyilən kəlmələr Mixaylonun qəhrəmanlığını ifadə edə bilməyə də, bu qürura, bu sevgiyə, bu ehtirama bağlı basıram. - Bu səmimi kəlmələrdə Mixaylonun timsalında Azərbaycana ehtiram görünür - Mixaylo öz ömrünü yaşamayıb, xalqın adını yaşatmaq üçün yaşayıb. Budur ölümsüzlük düsturu!

Tədbir tanıdığımız Mixaylonu yenidən tanımaq missiyasıdır. Möhtəşəm sevgiyə möhtəşəm ehtiramın tədbiridir. Hamını eyni duyğular birləşdirir. Baxışlar deyir ki,

*Anım tədbiridi...
Anırıq... Burda
Hər şey nizamında,
yerli-yerində.
Yenidən,
yenidən tanıya bildik
Biz də Mixaylonu
günün birində.*

...Təbiətin hökmüdü: yaşıl yarpaqlar sarılır. Bəşəriyyətin hökmüdü: ölümsüz ömürlər əbədiyyətin çiğirdaşı olur. Belə ömürlərə ölümsüzlük düsturu deyirik; Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin - Mixaylonun ömrü ölümsüzlük düsturdu. "Mən öz Xəzərimə vurğunam, ey dost" tədbirini bu ömrə ehtiram uvertürası bilərəm. Onu da bilirəm ki, bu uvertürə Azərbaycan Ordusunu Böyük Qələbəyə çağırır...

Rəşid HÜSEYNOV,
əməkdar jurnalist

ANAMA 2018-ci ilin yekunları barədə hesabat yayıb

Azərbaycan Respublikası Ərazilərinin Minalardan Təmizlənməsi üzrə Milli Agentlik (ANAMA) 2018-ci il ərzində ərazilərin mina və partlamamış hərbi sursatlardan (PHS) təmizlənməsi əməliyyatları barədə hesabat yayıb.

ANAMA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, 2018-ci il ərzində agentlik tərəfindən Abşeron, Ağcabədi, Ağdam, Ağstafa, Astara, Bərdə, Beyləqan, Biləsuvar, Cəbrayıl, Cəlilabad, Daşkəsən, Füzuli, Goranboy, Göygöl, İsmayilli, Lənkəran, Masallı, Naftalan, Qaradağ, Qax, Qazax, Salyan, Şəmkir, Tərtər, Tovuz, Ucar, Xaçmaz, Xızı, Xocavənd, Yevlax, Zaqatala rayonları və Bakı, Gəncə, Sumqayıt şəhərləri ərazisində 45 milyon 492 min 690 m² (4 549.27 ha) ərazi yoxlanılıb, 11 min 743 ədəd partlamamış hərbi sursat (PHS), piyada əleyhinə 29 və tank əleyhinə 17 mina (cəmi 11,789 ədəd) aşkar edilərək zərərsizləşdirilib.

İndiyədək cəmi 532 milyon 169 min 188 m² (53,216.92 ha) ərazi təmizlənilib, 801 min 155 mina və partlamamış hərbi sursat (PHS) tapılaraq zərərsizləşdirilib.

2018-ci il ərzində Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) "102" Xidməti-Zəng Mərkəzindən - 147 (yüz qırx yeddi), Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) Böhran Vəziyyətlərində İdarəetmə Mərkəzindən - 134 (yüz otuz dörd), Dövlət Sərhəd Xidmətindən (DSX) - 10 (on), rayon polis şöbələrindən (RPŞ) - 4 (dörd), Rayon İcra Hakimiyyətindən (RIH) - 2 (iki) və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətindən - 1 (bir) müraciət daxil olub (cəmi çağırış: 298). Müraciətlər əsasında Ağdam, Ağcabədi, Ağstafa, Astara, Abşeron, Daşkəsən, Beyləqan, Biləsuvar, Bərdə, Cəlilabad, Füzuli, Tərtər, Tovuz, Qazax, Qax, Qaradağ, Naftalan, Goranboy, Göygöl, Yevlax, Xızı, Xaçmaz, Şəmkir, Salyan, İsmayilli, Lənkəran, Zaqatala rayonları, Bakı, Gəncə və Sumqayıt şəhərləri ərazisində 412 min 368 m² ərazi təmizlənilmiş, 5637 ədəd partlamamış hərbi sursat (PHS), piyada əleyhinə 2 və tank əleyhinə 10 mina (cəmi 5649 ədəd) aşkar edilərək yerli əhalinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə Agentliyin Mərkəzi Məhəvətme ərazisinə daşınaraq zərərsizləşdirilib.

2018-ci il ərzində Tərtər və Gədəbəy rayonları ərazisində 2 mina hadisəsi baş verib, nəticədə 3 mülki vətəndaş bədən xəsarətləri alıb.

Baş redaktor

polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublara şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şorq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

baş leytenant
Ruslan HƏSƏNZADƏ

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinedarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalarla rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 9

Nüsxə 3950